

Normalna seksualna i seksualizirajuća ponašanja djece

doc. dr. sc. Goran Arbanas, dr. med.

Edukacija iz seksualne terapije - Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HOST - www.hdst.hr

---

Dojenačka dob

- Autostimulacija genitalija
- može biti praćena znojenjem, crvenilom, tahipnejom i kontrakcijama mišića, stenjanjem
- rijetko se radi o manualnoj stimulaciji, češće tarenju o nešto
- moguće su seksualne reakcije kod dojenja, kupanja, maženja

OVDJE SE RADI O KOMPONENTI SEKSUALNE REAKCIJE, BEZ SEKSUALNOG ZNAČENJA (BANCROFT)

Edukacija iz seksualne terapije - Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HOST - www.hdst.hr

---

- najčešće su to epizode stereotipnog namještanja nogu i pritiska na perineum i suprapubično područje
- traju od par sekundi do par sati
- nema promjena stanja svijesti
- prestaje uz ometanje

Edukacija iz seksualne terapije - Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HOST - www.hdst.hr

---

- Diferencijalna dijagnostika
- bol u trbuhu
- epilepsija
- paroksizmalna distonija ili diskinezija

- **GLAVNI RAZLIKOVNI ELEMENTI:**
- dijete prestaje uz ometanje

Edukacija iz seksualne terapije - Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HOST - www.host.hr

---

- Autostimulacija **MOŽE** nastupiti i nakon epilepsije, operacije, bolesti genitourinarnog sustava (infekcije uretre, parazitskih bolesti, pelenskog dermatitisa)
- - moguće je da je ovo način ublažavanja nelagode ili posljedica prethodno slučajnog podraživanja, koje je djetetu bilo ugodno, pa nastavlja s njim

Edukacija iz seksualne terapije - Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HOST - www.host.hr

---

Dojenačka dob

- Genitalna igra počinje s 6-7 mj. kod dječaka i 10-11 mj. kod djevojčica
- Češća kod djece koja rastu u obiteljima, nego one koja rastu u jaslicama

Edukacija iz seksualne terapije - Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HOST - www.host.hr

---

Predškolska dob

- Seksualna ponašanja najčešća su u dobi oko pet godina (3-7), nakon čega se smanjuju jer se dijete socijalizira i uči biti diskretno i selektivno
- Ovaj interes odgovara interesu općenito za različite stvari
- Kako roditelj reagira na ove igre utjecat će na razvoj slike o sebi

Edukacija iz seksualne terapije – Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HDS – www.hdst.hr

---

Predškolska dob

- Više se ne radi samo o fiziološkoj seksualnoj reakciji, jer dijete počinje shvaćati da je ova vrsta dodira drugačija od drugih dodira i ponašanja – polako se umrežavaju tri spone po Bancroftu
- Pitanje je kad se ovo značenje počinje razumijevati
- Seksualno razumijevanje kasni za ostalim kognitivnim razvojem, osim u Švedskoj
- Bolje znanje imaju djeca sa suprotnospolnim bratom/sestrom; dječaci
- Nitko ne uči djecu adekvatnim izrazima
- 40-75% djece (prema različitim istraživanjima) sudjeluje u ovakvom ponašanju

Edukacija iz seksualne terapije – Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HDS – www.hdst.hr

---

Najčešća seksualna ponašanja u predškolskoj dobi

- Finska, 2003. g., vrtić, dob 2-7 g.

Igranje mame i tate	65%	4-5 g.
Igranje doktora	44%	4-5 g.
Zanimanje za razlike među spolovima	41%	
Traženje zagrljaja od žena	40%	4-5 g.; 2-3 g.
Traženje zagrljaja od djevojčica	38%	2-3 g.
Idu na WC s drugom djecom	33%	
Ljubi djevojčice	25%	
Ljubi dječake	25%	
Želi se kupati s drugom djecom	23%	

Edukacija iz seksualne terapije – Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HDS – www.hdst.hr

---

Nešto rjeđa ponašanja, ali i dalje razmjerno učestala

Dira genitalije dok je s drugom djecom	17%	
Pokazuje genitalije djeci	17%	
Dira genitalije na javnom mjestu	11%	
Ne želi se skinuti pred drugim	10%	6-7 g.
Želi se svući pred drugima	9%	
Masturbira pri usnivanju	8%	
Crta genitalije na crtežu ljudi	8%	6-7 g.
Govori o seksu s prijateljima	6%	6-7 g.
Gleda gole ljude	5%	6-7 g.
Pokazuje genitalije odraslima	5%	

Edukacija iz seksualne terapije - Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HOST - www.hdst.hr

---

• Diranje genitalija kod kuće:

2-5 g.	60%	40%
6-9 g.	40%	20%
10-12 g.	9%	12%

• Diranje genitalija na javnom mjestu:

2-5 g.	27%	15%
6-9 g.	14%	7%
10-12 g.	1%	2%

Edukacija iz seksualne terapije - Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HOST - www.hdst.hr

---

• Masturbiranje rukom u prisutnosti druge osobe:

2-5 g.	17%	16%
6-9 g.	13%	5%
10-12 g.	4%	7%

• Masturbiranje je uobičajeno i razvojno ponašanje, no masturbiranje na javnom mjestu je normalno za dob 2-5 g., nakon toga trebalo bi se smanjivati

Edukacija iz seksualne terapije - Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HOST - www.hdst.hr

---

Preporuke – što učiniti kod dječjeg masturbiranja

- Procjena djetetova razvojnog stupnja (mentalna retardacija!)
- Procjena spavanja, hranjenja, raspoloženja, ponašanja
- Procjena simptoma genitourinarnog sustava
- Procjena odnosa s roditeljima, braćom i sestrama
- Procjena eventualnog seksualnog zlostavljanja

Edukacija iz seksualne terapije – Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HOST – www.hdst.hr

---

Što reći roditeljima

- Da se radi o bezazlenoj, bezbolnoj stimulaciji i gratifikaciji
- Neposredno prekidanje je frustrirajuće, zabranjivanje i kažnjavanje obično vodi pogoršanju
- Bolje je ignorirati ga ili djetetu ponuditi drugu, zanimljiviju aktivnost
- Podučiti dijete socijalno prihvatljivom ponašanju

Edukacija iz seksualne terapije – Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HOST – www.hdst.hr

---

Primjer – masturbacija u školi

- Procjena dobi, razvojnog statusa, intelektualnog statusa, dodatne psihopatologije

Edukacija iz seksualne terapije – Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HOST – www.hdst.hr

---

Incest – odnos između braće i sestara

- 13-17% djece do 13 g.; najčešće u dobi 8 g.
- u ¾ slučajeva heteroseksualna aktivnost
- najčešće: gledanje ili diranje genitalija
- u 4% snošaj
- u 2-6% neki oblik prisile

Edukacija iz seksualne terapije – Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HOST – www.host.hr

---

NAJČEŠĆE NEMA POSLJEDICA

- Znak za uzbunu:
  - veća dobnja razlika, preko 4 g.
  - prisila
  - ponavljajuća aktivnost

Edukacija iz seksualne terapije – Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HOST – www.host.hr

---

Pubertet i peripubertet

- Tijekom puberteta dječaci se desenzibiliziraju na učinke testosterona, djevojčice ne
- Kod dječaka, ranija dob puberteta u vezi je s jačim seksualnim porivom, češćom masturbacijom, češćim snošajem; to ne vrijedi za djevojčice

Edukacija iz seksualne terapije – Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HOST – www.host.hr

---

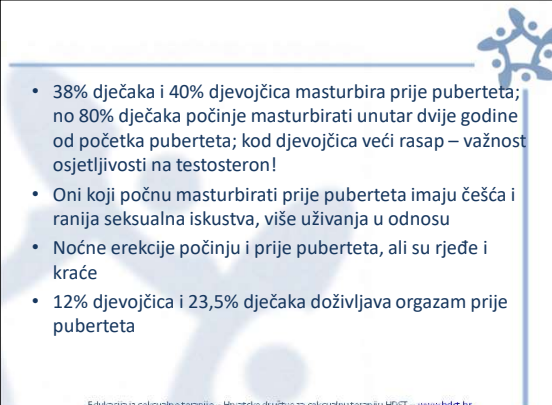

- 38% dječaka i 40% djevojčica masturbira prije puberteta; no 80% dječaka počinje masturbirati unutar dvije godine od početka puberteta; kod djevojčica veći rasap – važnost osjetljivosti na testosteron!
- Oni koji počnu masturbirati prije puberteta imaju češća i ranija seksualna iskustva, više uživanja u odnosu
- Noćne erekcije počinju i prije puberteta, ali su rjeđe i kraće
- 12% djevojčica i 23,5% dječaka doživljava orgazam prije puberteta

Edukacija iz seksualne terapije – Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HOST – www.host.hr

---

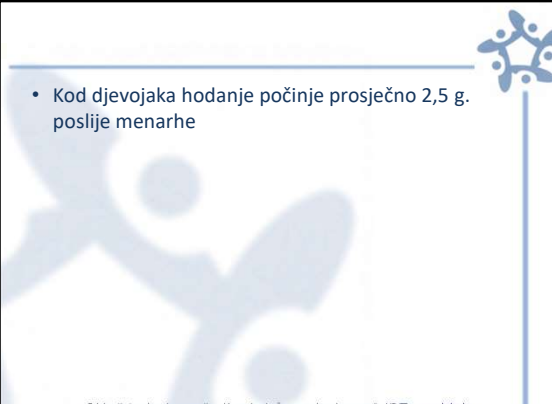

- Kod djevojaka hodaње počinje prosječno 2,5 g. poslije menarhe

Edukacija iz seksualne terapije – Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HOST – www.host.hr

---

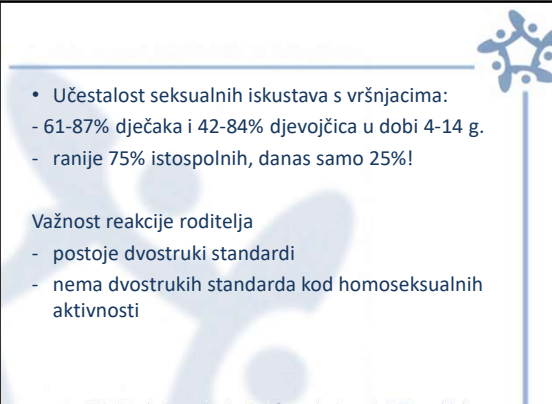

- Učestalost seksualnih iskustava s vršnjacima:
  - 61-87% dječaka i 42-84% djevojčica u dobi 4-14 g.
  - ranije 75% istospolnih, danas samo 25%!

Važnost reakcije roditelja

- postoje dvostruki standardi
- nema dvostrukih standarda kod homoseksualnih aktivnosti

Edukacija iz seksualne terapije – Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HOST – www.host.hr

---

- Ulaženje u seksualne odnose ubrzava uvjerenje da je većina prijatelja imala odnos
- Odgađa majčino neodobravanje seksualnih odnosa, uz toplinu i bliskost; veći utjecaj na kćeri nego na sinove
- Visoka i niska inteligencija, pozitivna slika svoje budućnosti, radost zbog buduće karijere, visoko samopoštovanje (manji vršnjački pritisak)

Edukacija iz seksualne terapije – Hrvatsko društvo za seksualnu terapiju HOST – www.host.hr

---
